

Ambulator bosqichda quruq koʻz sindromini kompleks reabilitatsiya qilish usullarining natijadorligini baholash

Roʻziyev Oʻlmas Dilmurodovich

Navoiy shahar, Oʻzbekiston.

Dolzarbligi: Zamonaviy oftalmologiyada quruq koʻz sindromi (QKS) eng koʻp uchraydigan patologiyalardan biri boʻlib, u nafaqat koʻrish komfortining buzilishiga, balki shoxparda va konyuktivaning surunkali yalligʻlanishiga ham sabab boʻladi. Kompyuter koʻrish sindromining ortishi va kontakt linzalardan keng foydalanish ambulator sharoitda samarali reabilitatsiya usullarini ishlab chiqishni taqozo etmoqda.

Tadqiqot maqsadi: QKS bilan ogʻrigan bemorlarda ambulator bosqichda qoʻllaniladigan kompleks reabilitatsiya (medikamentoz va fizioterapevtik) usullarining klinik natijadorligini qiyosiy tahlil qilish.

Material va usullar: Tadqiqotda ambulatoriya sharoitida davolangan 50 nafar bemor (100 ta koʻz) ishtirok etdi. Bemorlar ikki guruhga ajratildi:

1. **Nazorat guruhi (25 kishi):** Faqat gialuron kislotasi asosidagi koʻz yoshini oʻrnini bosuvchi tomchilar (monoterapiya) buyurildi.
2. **Asosiy guruh (25 kishi):** Kompleks reabilitatsiya oʻtkazildi, jumladan: koʻz qovoqlari gigiyenasi (tepli kompresslar), Meybomiy bezlari massaji, vitaminoterapiya va namlovchi tomchilar.

Tadqiqotda **Shirmer testi**, koʻz yoshi pardasining uzilish vaqti (**NIBUT**) va **OSDI (Ocular Surface Disease Index)** soʻrovnomasi koʻrsatkichlari tahlil qilindi.

Natijalar: 4 haftalik reabilitatsiya kursidan soʻng asosiy guruhda koʻz yoshi pardasining barqarorligi (NIBUT) oʻrtacha 4.2 ± 0.5 soniyadan 9.6 ± 0.8 soniyagacha yaxshilandi ($p < 0.05$). Nazorat guruhida esa bu koʻrsatkich 6.1 ± 0.4 soniyani tashkil etdi. OSDI soʻrovnomasi natijalariga koʻra, asosiy guruhdagi bemorlarning 85 foizida subyektiv shikoyatlar (qum sezilishi, achishish, yoshlanish) sezilarli darajada kamaygani qayd etildi.

Klinik koʻrsatkichlar dinamikasi:

Koʻrsatkich	Boshlangʻich holat	Nazorat guruhi (1 oy)	Asosiy guruh (1 oy)

Shirmer testi (mm)	\$6.5 \pm 1.2\$	\$8.2 \pm 0.9\$	\$11.4 \pm 1.1\$
NIBUT (sekund)	\$4.2 \pm 0.5\$	\$6.1 \pm 0.4\$	\$9.6 \pm 0.8\$
OSDI ball (0-100)	\$48.5 \pm 3.2\$	\$32.4 \pm 2.8\$	\$18.2 \pm 2.1\$

Xulosa: Ambulator bosqichda QKSni davolashda faqat simptomatik (namlovchi) terapiya bilan cheklanmasdan, Meybomiy bezlari funksiyasini tiklashga qaratilgan kompleks reabilitatsiya choralarini qo'llash yuqori klinik natija beradi. Bu yondashuv ko'z yoshi plyonkasining lipid qatlamini barqarorlashtirish orqali uzoq muddatli remissiyani ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Quruq ko'z sindromi, ambulator reabilitatsiya, Shirmer testi, Meybomiy bezlari, ko'z yoshi barqarorligi.